

Ár 2013, laugardaginn 29. júní, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Svanhildi Kaaber, Jónasi Þór Guðmundssyni og Kolbeini H. Stefánssyni.

Fyrir var tekið:

Að ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra RARIK orkuþróunar ehf.

I.

Samkvæmt 2. mgr. 1. gr. laga nr. 47/2006 um kjararáð, sbr. 1. gr. laga nr. 87/2009, skal kjararáð ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra hlutafélaga og annars konar félaga, einkaréttareðlis, sem eru að meiri hluta í eigu ríkisins og félaga sem eru að meiri hluta í eigu þeirra. Af þessu leiðir að ákvörðun um laun forstjóra RARIK Orkuþróunar ehf.

II.

Með bréfi dagsettu 12. júlí 2012 var framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. tilkynnt að kjararáð hefði ákveðið að taka fjölda mánaðarlegra eininga hans til skoðunar. Í bréfinu kom fram að meginmarkmið hennar væri að draga enn frekar úr innbyrðis ósamræmi í launum þeirra sem heyra undir kjararáð. Einnig yrði einingaverð hækkað og yrði hið sama og hjá öðrum þeim sem undir ráðið heyra. Mánaðarlegum einingum yrði fækkað á móti. Með bréfinu var framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. gefinn kostur á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri við ráðið í tilefni af fyrirhugaðri launaákvörðun, sbr. 13. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993.

Með bréfum dagsettum sama dag var fjármálaráðuneytinu og stjórn RARIK Orkuþróunar ehf. gefinn kostur á að koma sjónarmiðum á framfæri við ráðið, sbr. 6. gr. laga um kjararáð.

Í svari fjármálaráðuneytisins dagsettu 13. ágúst 2012 segir að með ákvörðun kjararáðs frá 21. desember 2011 hafi launum þeirra sem undir ákvörðunarvald kjararáðs heyra, annarra en þeirra sem færðust undir ákvörðunarvald ráðsins með lögum nr. 87/2009, verið breytt þannig að þau færu sem næst því sem þau voru fyrir launalækkun þá sem grundvallaðist á lögum nr. 148/2008. Einnig hefði viðmiðunarverð á einingum vegna sama hóps breyst. Einingaverð þeirra sem færðust undir ákvörðunarvald ráðsins með lögum nr. 87/2009 hafi hins vegar verið óbreytt. Telur fjármálaráðuneytið eðlilegt að kjararáð horfi til þessa auk annarra viðmiðana við athugun á því hvort endurskoða skuli launakjör framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf.

Í bréfi framkvæmdastjórans dagsettu 13. ágúst 2012 segir að RARIK Orkuþróun ehf. sé fyrirtæki sem vinni að ýmsum þróunarverkefnum innanlands og utan. Mörg verkefna kosta 20-30 milljarða króna. Velta fyrirtækisins sé nokkrir tugir milljóna og efnahagur um 215 milljónir. Forstjórinn sé eini fasti starfsmaður fyrirtækisins. Samkvæmt 2. mgr. 79. gr. laganna skuli félagsstjórn hlutafélags ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra. Telur framkvæmdastjórinn afar óheppilegt og samrýmast illa tilgangi og rekstrarumhverfi félagsins að launin séu ákveðin af kjararáði auk þess sem slíkt sé í raun í andstöðu við framangreint ákvæði. Í bréfinu kemur fram að forstjórinn telur starf sitt með engu móti sambærilegt við þau störf embættismanna sem kjararáð ákvarðar laun og því sé sú fyrirætlan að jafna launum forstjórans við laun þeirra óskynsamleg og illa ígrunduð. Hafa verði í huga að þeir embættismenn sem kjararáð ákvarði laun njóti almennt verulegrar réttarverndar samkvæmt lögum auk þess sem lagalegar skyldur þeirra séu ólíkar skyldum framkvæmdastjóra einkahlutafélags og hlutverk annað. Þetta lagaumhverfi embættismanna veiti starfsöryggi sem almennt sé álitid hluti af starfskjörum. Starfsöryggi framkvæmdastjóra sé lítið þar sem stjórn RARIK Orkuþróunar ehf. eins og stjórnir annarra hlutafélaga geti hvenær sem er sagt honum

upp störfum. Ennfremur séu lífeyrisréttindi embættismanna almennt mun betri en hjá starfsmönnum hlutafélaga. Þetta séu allt atriði sem kjararáði beri að taka tillit til við ákvörðun launa. Með hliðsjón af því sem fram komi í 8. gr. laga um kjararáð telur forstjórinn eðlilegt að bera laun sín saman við laun þeirra sem gegna sambærilegum störfum, þ.e. yfirmannsstöðum hjá öðrum orkufyrirtækjum Störf forstjórans hjá RARIK Orkuþróun ehf. varði fjárfestingar- og þróunarverkefni sem ráðist hafi verið í bæði heima og erlendis. Þannig hafi hann haft með að gera verkefni sem tengist uppbyggingu háhitavirkjana á tveimur svæðum í Tyrklandi í samstarsi við íslenska verkfræðistofu og uppbyggingu nokkurra tuga smávirkJana í Noregi í samstarfi við norræn orkufyriræki. Því séu störf forstjórans unnin að hluta til erlendis og með erlendum aðilum. Þá hafi RARIK Orkuþróun ehf. annast skoðun og undirbúning virkjunarkosta hér á landi. Forstjórinn telur að líta beri til launa millistjórnenda hjá fyrirtækjum í orkugeiranum en í slíkum fyrirækjum sé að finna störf sem séu sambærileg þegar litið sé til starfssviðs og ábyrgðar. Í þessu sambandi verði að hafa í huga að RARIK Orkuþróun ehf. sé fjárhagslega sjálfstætt fyrirtæki sem ekki sé rekið með fjárframlögum frá ríkinu. Að endingu mótmælir forstjórinn fyrirætlunum kjararáðs um fækkun mánaðarlegra eininga fyrir yfirvinnu.

Í bréfi stjórnar RARIK Orkuþróunar ehf. dagsettu 13. ágúst 2012 var vísað til sömu þátta og fram koma í áður nefndu bréfi framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. Segir í bréfinu að eðlilegt sé að líta til launa yfirmanna hjá fyrirtækjum í orkugeiranum við ákvörðun launakjara framkvæmdastjórans. Jafnframt segir að vinnutíma framkvæmdastjórans séu engin takmörk sett og starfinu fylgi mikil ferðalög erlendis vegna eðlis starfsins.

Með bréfi dagsettu 25. september 2012 fékk framkvæmdastjóri RARIK Orkuþróunar ehf. send bréf fjármálaráðuneytisins og stjórnar RARIK Orkuþróunar ehf. til kynningar og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum við efni þeirra. Athugasemdir bárust ekki.

III.

RARIK Orkuþróun ehf. er dótturfélag RARIK ohf. og var stofnað árið 2008 til að halda utan um ráðgjafa- og þróunarverkefni RARIK ohf. innanlands og utan. Tilgangur félagsins er að vinnað að, þróa, byggja og reka hvers konar orkukerfi hérlendis sem erlendis. Á heimasíðu félagsins segir að meginmarkmið þess sé að tryggja áframhaldandi vöxt og verðmætasköpun innan RARIK-samstæðunnar. Mikilvægt markmið sé einnig að skapa vettvang erlendis fyrir starfsmenn samstæðunnar svo og aðra íslenska sérfræðinga og stuðla þannig að útflutningi þekkingar á orkumálum og nýtingu umhverfisvænna orkulinda.

IV.

Í 8. gr. laga um kjararáð segir, að það skuli við úrlausn mála gæta innbyrðis samræmis í starfskjörum þeim sem það ákveður, og að þau séu á hverjum tíma í samræmi við laun í þjóðfélaginu hjá þeim sem sambærilegir geta talist með tilliti til starfa og ábyrgðar. Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra samkvæmt 3. gr. Við ákvörðun launakjara samkvæmt 4. gr. laganna skuli sérstaklega gæta samræmis milli þeirra og þeirra kjara hjá ríkinu sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga annars vegar og ákvarðana kjararáðs samkvæmt 3. gr. hins vegar. Þá skuli kjararáð ætíð taka tillit til almennrar þróunar kjaramála á vinnumarkaði. Í 10. gr. laganna segir að ráðið skuli taka mál til meðferðar þegar því þyki þurfa og ætíð ef orðið hafa verulegar breytingar á þeim launum í þjóðfélaginu sem höfð skulu til viðmiðunar.

Með lögum nr. 87/2009 var kjararáði falið að ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra hlutafélaga og annars konar félaga, einkaréttareðlis, sem eru að meiri hluta í eigu

ríkisins og félaga sem eru að meiri hluta í eigu þeirra. Að auki var einstökum lögum sem varða allmargar stofnanir og opinber hlutafélög breytt til þess að fela kjararáði að ákveða laun og önnur starfskjör framkvæmdastjóra þeirra, þar á meðal framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. Jafnframt var svo kveðið á í lögnum, að kjararáð skyldi við ákvörðun sína gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, yrðu ekki hærri en föst laun forsætisráðherra, eins og kjararáð hefði ákveðið þau.

Hinn 23. febrúar 2010 úrskurðaði kjararáð um almennar forsendur ákvarðana um laun og önnur starfskjör þeirra sem með ofangreindum hætti bættust í þann hóp sem undir kjararáð heyrir. Þar sagði meðal annars að til þess að ná markmiði laga nr. 87/2009 um að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, yrðu ekki hærri en laun forsætisráðherra og til þess að komast hjá því að laun lækkuðu óhóflega, væri óhjákvæmilegt við ákvörðun launa þeirra sem úrskurðurinn næði til að víkja frá því markmiði kjararáðs að draga úr vægi eininga eins og áður hefði verið stefnt að. Tímabundið ósamræmi myndi því hljóta á milli sumra þeirra sem hefðu heyrt undir kjararáð og þeirra sem við bættust.

Kjararáð ákvað framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. laun hinn 26. apríl 2010. Við ákvörðun mánaðarlegra eininga var gætt meðalhófstjórnarmiða til þess að komast hjá því að laun hans lækkuðu óhóflega. Í ákvörðuninni kom einnig fram að hún gildi fyrir þann sem þá gegndi starfinu. Jafnframt sagði að búast mætti við endurskoðun einingafjölda allra þeirra sem undir kjararáð heyra eftir 1. desember 2010.

Með ákvörðun sinni frá 21. desember 2011 breytti kjararáð launum þeirra sem undir ráðið heyrir, annarra en þeirra sem færðust undir ákvörðunarvald þess með áður nefndum lögum nr. 87/2009. Með ákvörðuninni var launum breytt þannig að þau færu sem næst því að verða eins og þau voru fyrir launalækkun þá sem grundvallaðist á lögum nr. 148/2008. Þetta var gert þannig að í flestum tilvikum fjölgaði mánaðarlegum einingum og einingaverð hækkaði. Eining er nú 1% af launaflokki 502-132 í stað 502-126 áður hjá þessum hópi. Þannig dró úr því innbyrðis ósamræmi sem hlaut milli þeirra sem heyrdi undir kjararáð fyrir gildistöku laga nr. 87/2009 og þeirra sem við bættust samkvæmt lögnum.

Með hliðsjón af framansögðu hefur kjararáð ákveðið að einingaverð hjá framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. hækki og verði hið sama og hjá öðrum sem undir kjararáð heyrir. Um leið fækkar mánaðarlegum einingum að sama skapi. Heildarlaun eru því óbreytt.

Fyrri ákvarðarnir kjararáðs um aukastörf framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. skulu óbreyttar standa.

Að öðru leyti en hér kemur fram vísast til úrskurðar kjararáðs um almennar forsendur nr. 2010.4.001 sem gilda um laun og starfskjör framkvæmdastjóra RARIK orkuþróunar ehf.

Laun og starfskjör framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. skulu vera sem segir í ákvörðunarorði.

V.

Ákvörðunarorð

Frá og með 1. ágúst 2012 skulu mánaðarlaun framkvæmdastjóra RARIK Orkuþróunar ehf. vera samkvæmt launaflokki 502-135, nú 764.558 krónur. Að auki skal greiða honum 33 einingar á mánuði fyrir alla yfirvinnu og álag er starfinu fylgir.

Eining er 1% af launaflokki 502-132, nú 6.918 krónur. Einingar greiðast alla mánuði ársins, einnig í sumarleyfi. Af því leiðir að ekki er greitt orlofsfé á einingar.

Hafi framkvæmdastjóri RARIK Orkuþróunar ehf. haldið bifreiðahlunninum sínum og kjósi að gera það áfram skal draga verðmæti þeirra samkvæmt mati ríkisskattstjóra frá heildarlaunum sem hér eru ákveðin.

Laun eru miðuð við fullt starf þannig að ekki komi til frekari greiðslna nema kjararáð úrskurði um það sérstaklega.

Um almenn starfskjör framkvæmdastjórans gilda reglur kjararáðs frá 9. júní 2010.

Svanhildur Kaaber

Jónas Þór Guðmundsson

Kolbeinn H. Stefánsson